

V I Lenin

Bönder och arbetarklass

I narodistiska tidningar och tidskrifter möter vi ofta påståendet, att arbetarna och de "arbetande" bönderna tillhör samma klass.

Det helt oriktiga i denna åsikt är uppenbart för var och en som förstår, att en mer eller mindre utvecklad kapitalistisk produktion dominerar i alla moderna stater, dvs att kapitalet styr marknaden och förvandlar största delen av det arbetande folket till lönarbetare. De s k arbetande bönderna är i själva verket småägare eller småborgare, som nästan alltid antingen lejer ut sig till arbete åt andra eller själva lejer arbetare. Som småägare vacklar de "arbetande" bönderna även i politiken mellan ägare och arbetare, mellan bourgeois och proletariat.

Uppgifterna om *lönarbetet* i jordbruket är ett av de åskådligaste bevisen på den "arbetande" bondens ägarnatur eller borgerliga natur. Borgerliga ekonomer (däribland narodnikerna) lovprisar vanligen småproduktionens "livskraft" i jordbruket och menar därvid med små jordbruk sådana som klarar sig utan lönarbete. Men exakta uppgifter om lönarbetet hos bönderna tycker de inte alls om!

Låt oss titta närmare på de uppgifter, som insamlats om denna fråga vid de senaste folkräkningarna på landsbygden: den i Österrike 1902 och den i Tyskland 1907.

Ju mer utvecklat ett land är, desto större omfattning har lönarbetet i jordbruket. I Tyskland finns det totalt 15 miljoner lönarbetare och av dem beräknas 4,5 miljoner, dvs 30 procent, vara sysselsatta i jordbruket; i Österrike 1,25 miljoner av 9 miljoner, dvs cirka 14 procent. Men även i Österrike kan vi konstatera en betydande tillväxt av lönarbetet om vi tar de jordbruk som vanligen hänförs till bondejordbruk (eller "arbetande" jordbruk), dvs med 2-20 hektar jord (1 hektar= nio tiondels desiatin). Det finns 383 000 jordbruk med 5-10 hektar jord och av dem använder 126 000 lönarbetare. Motsvarande siffror för jordbruk med 10-20 hektar är 242 000 respektive 142 000 (dvs ca tre femtedelar).

Småbondejordbruken (de "arbetande") utsuger således *hundrausentals* lönarbetare. Ju större bondgården är, desto fler lönarbetare finns det tillsammans med ett större antal arbetande familjemedlemmar. I Tyskland t ex har 10 bondehushåll följande antal arbetare:

Gårdsareal	Arbetande familjemedlemmar	Lönarbetare	Totalt
2 – 5 hektar	25	4	29
5 – 10 „	31	7	38
10 – 20 „	34	17	51

Mer välbärgade bönder, som har mer jord och ett större antal "egna" arbetande i familjen, lejer *dessutom* även ett större antal *lönarbetare*.

I det kapitalistiska samhället, som är helt beroende av marknaden, är småproduktion (bondeproduktion) inom jordbruket i masskala *omöjlig* utan massanvändning av lönarbete. Det söta lilla ordet "arbetande" bonde lurar bara arbetarna genom att *skylar över* denna utsugning av lönarbete.

I Österrike lejer ca 1,5 miljoner bondehushåll (med 2-20 hektar) *en halv miljon* lönarbetare. I Tyskland lejer två miljoner bondehushåll *över 1,5 miljoner* lönarbetare.

Och de mindre ägarna då? De lejer själva ut sig! De är lönarbetare med en jordbit. I Tyskland t ex beräknas antalet hushåll med mindre än två hektar till ca tre och en tredjedels miljon (3

378 509). Av dessa är *mindre än en halv miljon* (474 915) *självständiga* jordbrukare, medan något mindre än två miljoner (1 822 792) är *lönarbetare*!!

Småbrukarnas själva ställning i det moderna samhället förvandlar dem således ofrånkomligt till småborgare. De vacklar ständigt mellan lönarbetare och kapitalister. De flesta bönderna lever i fattigdom, ruineras och blir proletärer, medan minoriteten dras till kapitalisterna och hjälper till att hålla största delen av landsbygdsbefolkningen beroende av kapitalisterna. Därför står ännu böndernas stora massa i alla kapitalistiska länder utanför arbetarnas socialistiska rörelse och ansluter sig till olika reaktionära och borgerliga partier. Endast lönarbetarnas självständiga organisationer, som för konsekvent klasskamp, är i stånd att lösgöra bönderna från bourgeoisins inflytande och för dem klargöra småproducenternas absolut hopplösa läge i det kapitalistiska samhället.

I Ryssland är böndernas ställning gentemot kapitalismen alldeles densamma som i Österrike, Tyskland osv. Det ”säregna” i vårt land är dess efterblivenhet: bonden konfronteras ännu inte med en kapitalistisk storjordägare utan med en feodal storjordägare, som är det främsta stödet för Rysslands ekonomiska och politiska efterblivenhet.

Skrivet 30 maj (12 juni) 1913

Publicerat 11 juni 1913 i nr 132 av tidningen *Pravda*

V I Lenin, *Samlade skrifter*, 5:e ry uppl, b 23, s 233-235